

Nr 470

av herr Stålhammar m. fl.

om inrättande av vissa tjänster vid Birgittaskolan och gymnasieskolan för gravt hörselskadade i Örebro.

Vid Birgittaskolan (specialskola för hörselskadade i Örebro) och gymnasieskolan för gravt hörselskadade i Örebro har en ny form för elevernas boende med stor framgång prövats. Sammanlagt har 10 stycken elevvåningar, 7 för Birgittaskolan och 3 för gymnasieskolan, anskaffats. I dessa våningar bor eleverna i grupper om 3–5 under ledning av ett föräldrapar. Avsikten är att för eleverna skapa så hemlika boendeförhållanden som möjligt.

Många av de hörselskadade eleverna i Örebro har i stor utsträckning även andra handikapp utöver hörselskadan, t. ex. epilepsi, sockersjuka, utvecklingshämning, synfel, centrala störningar. Dövheten orsakar dessutom alltid en språklig retardering med starkt invalidiserande verkan. Enligt psykologen Thorleif Eikeland vid Birgittaskolan i Örebro är den svåraste uppgiften i behandlingen av dessa barn att uppnå en känslomässig kontakt, så att barnen känner sig säkra och får en positiv attityd till den som ansvarar för vården. Utan denna elevinställning är uppfostran omöjlig.

I en grupp på 4–5 barn med samma sociala handikapp finns det stora möjligheter att skapa en god atmosfär. Med detta antal har man möjlighet för social uppfostran på ett sätt som ger eleverna en gruppgemenskap och lär dem ansvar för andra, en egenskap som dessa barn mycket sällan förvärvar. Uppfostran i en kontrollerad liten "egengrupp" upplevs som mycket mera positiv än uppfostran i en okontrollerad stor "egengrupp" som på ett internat eller som i en mer eller mindre distanserad hörande-grupp i fosterhem.

Arbetet som uppfostrare, samordnare, husmor, städare och sjuksköterska i en grupp av denna kategori är ett heltidsarbete. Här skiljer man inte på morgon eller kväll, dag eller natt, söndag eller måndag.

Skolöverstyrelsen skriver i SÖ:s petita budgetåret 1973/74 på följande sätt: Överstyrelsen vill ånyo understryka att ett mycket ansvarsfullt arbete åvilar dessa föreståndare. Det är här fråga om en praktiskt taget dygnet-runt-tjänst samt lördagar och söndagar. Inget tillägg utgår för obekvämt arbetstid eller jourtjänst. "Mamman" för de 4 barn som det här rör sig om, får tjänstgöra som uppfostrare, vårdare, sjuksköterska, husmor och städare.

Vid sjukdom eller andra akuta situationer måste hon stå till tjänst dygnet runt.

Fördelarna för eleven är odiskutabla. De får här i hemmiljö lära sig att fungera i grupp och får en daglig anpassning till ett normalt liv. Genom

den lilla avgränsade gruppen uppnås också den positiva kontakt som är nödvändig från elevens sida för att få ett så gott resultat som möjligt.

Skolöverstyrelsen föreslår därför att fasta tjänster för elevvåningsföreståndarna inrättas med villkor som är jämförbara med dem som gäller för övrig personal inom vårdsektorn i löne- och tjänsteavseende. Departementschefen anser för sin del i statsverkspropositionen att fördelarna med att lösa elevernas boendefråga genom elevvåningar är odiskutabla men att anordningen som sådan fortfarande bör betraktas som fosterhemsverksamhet. Någon möjlighet att inrätta fasta tjänster finns således inte.

I likhet med skolöverstyrelsen anser vi däremot att fördelarna med denna form av boende är så obestridliga, att frågan rörande elevvåningsföreståndarnas anställningsförhållanden snarast måste lösas. Om så inte sker, finns stor risk för att denna form av elevboende inte kan bibehållas.

För närvarande utgår till föreståndarna ett arvode av ca 1 500 kr. per månad, motsvarande lön enligt löneklass A 9.

Med hänvisning till ovanstående får vi därför hemställa

att riksdagen beslutar att bevilja de medel som erfordras för att inrätta fasta tjänster för föreståndarna vid elevvåningarna för elever vid Birgittaskolan och gymnasieskolan för gravt hörselskadade elever i Örebro.

Stockholm den 24 januari 1973

BERT STÅLHAMMAR (fp)

GEORG PETTERSSON (c)

PER-ERIC RINGABY (m)

i Örebro